

HYVINVOINTIALUEEN NUORISOVALTUUSTON TOIMINTASÄÄNTÖ

Hyväksytty Kanta-Hämeen hyvinvointialueen aluehallituksen kokouksessa x.x.2026 (§ X)

1 Tarkoitus ja tehtävät

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen nuorisovaltuusto on puoluepoliittisesti sekä uskonnollisesti sitoutumaton, hyvinvointialueesta säädetyn lain tarkoittama nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi asetettu vaikuttamistoimielin (Laki hyvinvointialueesta 611/2021, 32 §).

Hyvinvointialueen nuorisovaltuusto edustaa nuoria ja tuo evästyksenä hyvinvointialueen keskusteluun ja päätöksentekoon nuorten näkökulmia laaja-alaisesti. Hyvinvointialueen nuorisovaltuusto nostaa esiin nuorten tärkeinä pitämiä asioita jo asioiden valmisteluvaiheessa samalla edistäen nuorten hyvinvointia.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen nuorisovaltuuston tehtävänä on:

- a) Nuorten näkökulmien tuominen aktiivisesti ja vaikuttavasti hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen, seurantaan ja arviointiin sekä päätöksentekoon jo valmisteluvaiheessa kaikissa asioissa, joilla ko. vaikuttamistoimielin arvioi olevan nyt tai tulevaisuudessa vaikutusta nuorten ja heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta.
- b) Nuorten osallistumis-, vaikuttamis- ja toimintamahdollisuuksien edistäminen ja niiden kehittämiseen osallistuminen.
- c) Tiedonkulun parantaminen (hyvinvointialueen toiminnasta ja päätöksenteosta nuorten ja nuorilta päätöksentekijöiden suuntaan) sekä vuorovaikutteisuuden edistäminen nuorten ja päätöksentekijöiden välillä.
- d) Tiivis ja tasapuolinen yhteistyö eri kuntien nuorisovaltuustojen kanssa.
- e) Aloitteiden tekeminen sekä lausuntojen antaminen ja niiden etenemisen seuranta.
- f) Yhteistyö hyvinvointialueen päätöksentekoelimien ja muiden vaikuttamistoimielimien kanssa.
- g) Osallistuminen alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman sekä muiden vastaavien asiakirjojen laatimiseen.

2 Nimeäminen, järjestäytyminen, kokoonpano ja toimikausi

Aluehallitus pyytää **kuntien nuorisovaltuustoja** nimeämään edustajansa hyvinvointialueen nuorisovaltuustoon. Jäsenet valitaan hyvinvointialueen kunnissa toimivien vastaavien vaikuttamistoimielinten jäsenistä siten, että kunkin kunnan vaikuttamistoimielimestä valitaan kaksi jäsentä ja kaksi varajäsentä. Hyvinvointialueen nuorisovaltuuston ns. kuntapaikoilla on siten 22 jäsentä ja 22 varajäsentä.

Lisäksi aluehallitus nimeää hyvinvointialueen nuorisovaltuustoon kolme luottamushenkilöä sekä yhden hyvinvointialueen viran-/toimenhaltijoiden edustajan, joka toimii nuorisovaltuuston ohjaajana. Poliittisilla ja viran-/toimenhaltijaedustajilla ei ole äänestys-oikeutta nuorisovaltuuston päätöksiin.

HYVINVOINTIALUEEN NUORISOVALTUUSTON TOIMINTASÄÄNTÖ

Valitut jäsenet kokoontuvat yhteiskokoukseen, järjestäytyvät ja käsittelevät toimintasääntöluonnoksen. Hyvinvointialueen nuorisovaltuusto nimeää ensimmäisessä tapaamisessaan keskuudestaan puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa mahdollisuuksien mukaan eri puolilta hyvinvointialuetta. Lisäksi hyvinvointialueen nuorisovaltuusto valitsee keskuudestaan sihteerin ja viestinnästä vastaavan. Tämän jälkeen kokonaisuus etenee esityksenä aluehallituksen nimettäväksi.

Hyvinvointialueen nuorisovaltuuston jäsenet voivat myöhemmin kokouksessaan niin halutessaan päättää ottaa käyttöön myös niin sanotut vapaat paikat. Tällöin hyvinvointialueen nuorisovaltuusto valmistelee vapaassa haussa haettavien edustajien kriteerit, hakuilmoituksen, tiedottamisen hyvinvointialueen viestinnän avulla sekä suorittavat valinnat anonyymien hakemusten joukosta. Hyvinvointialueen viran-/toimenhaltijaedustajalla on tieto hakijoista ja yhteystiedoista. Vapaita paikkoja voidaan ottaa käyttöön enintään neljä.

Hyvinvointialueen nuorisovaltuuston toimikausi on hyvinvointialueen hallintosäännön mukaisesti neljä vuotta.

Toimikauden aikana nuorisovaltuuston kokoonpanossa tapahtuvat muutokset voivat johtua nuoren elämäntilanteen muutoksesta, paikkakunnalta tai Kanta-Hämeestä pois muuttamisen vuoksi tai muusta vastaavasta syystä.

- Mikäli jäsen tai varajäsen haluaa erota tehtävästään hyvinvointialueen nuorisovaltuustossa kesken kauden, tulee hänen ilmoittaa asiasta kirjallisesti hyvinvointialueen nuorisovaltuuston kokoukselle tai sen puheenjohtajalle. Uuden edustajan loppukaudeksi nimeää valinnan tehnyt kunnallinen nuorisovaltuusto omasta joukostaan. Samoin toimitaan, jos tehtävästä eroaminen johtuu muusta syystä esim. muutosta toiselle paikkakunnalle. Vapaa haun kautta tullut edustaja täydennetään seuraavan toimikauden käynnistyttyä valintaprosessin kautta. Eroilanteista johtuvat muutokset ja täydennykset hyvinvointialueen nuorisovaltuusto merkitsee tiedoksi kokouksessaan.
- Mikäli kyse ei ole paikkakunnalta muutosta, voi hyvinvointialueen nuorisovaltuustoon valittu edustaja toimia kunnallisen nuorisovaltuuston edustajana hyvinvointialueen nuorisovaltuustossa toimikautensa loppuun, vaikka hän luopuisi tehtävästään kunnan nuorisovaltuustossa. Tällöin yhteydenpidosta kunnalliseen nuorisovaltuustoon on sovittava erikseen.

3 Jäsenten toimenkuvat ja tehtävät

Puheenjohtajisto, jonka muodostavat puheenjohtaja, varapuheenjohtajat ja sihteeri ylläpitää ja suunnittelee hyvinvointialueen nuorisovaltuuston toimintaa sekä valmistelee ko. toimielimen kokoukset ja niissä käsiteltävät asiat.

Puheenjohtaja kutsuu hyvinvointialueen nuorisovaltuuston koolle, vastaa kokousasioiden valmistelusta ja toiminnan organisoimisesta. Kokousta johtaa ensisijaisesti puheenjohtaja, tai tämän ollessa estynyt varapuheenjohtaja. Puheenjohtajisto vastaa hyvinvointialueen

HYVINVOINTIALUEEN NUORISOVALTUUSTON TOIMINTASÄÄNTÖ

nuorisovaltuuston edustamisesta, jollei kokous toisin päättä. Puheenjohtajisto edustaa hyvinvointialueen nuorisovaltuustoa eri yhteyksissä mm. kutsuttaessa hyvinvointialueen lautakuntien, aluehallituksen ja aluevaltuuston kokouksissa, iltakouluissa ja vastaavissa tilaisuuksissa, ellei nuorisovaltuusto kokouksessaan toisin päättä.

Sihteerin tehtävänä on koota kokouksen pöytäkirja.

Puheenjohtajisto voi sopia keskenään tehtävien tarkemmasta jaosta.

Viestintävastaavan tehtävänä on huolehtia sisäisestä viestinnästä ja osallistua ulkoiseen tiedottamiseen, jota tehdään yhteistyössä hyvinvointialueen viestinnän kanssa.

Hyvinvointialueen nuorisovaltuustolla on viestinnän ja tiedonkulun tukena oma sivu OmaHäme-verkkosivuilla.

Lisäksi puheenjohtajat toimivat oman seutunsa nuorisovaltuustojen suuntaan yhdyshenkilöinä.

Hyvinvointialueen nuorisovaltuuston jäsenen tulee osallistua toimintaan aktiivisesti ja hoitaa tälle osoitetut luottamustehtävät. Jäsenen tulee toimia vuorovaikutuksessa oman kuntansa nuorisovaltuuston ja hyvinvointialueen nuorisovaltuuston välillä. Tämän tulee myös tuoda edustamansa kunnallisen nuorisovaltuuston esittämät asiat käsiteltäväksi hyvinvointialueen nuorisovaltuustoon.

Aluehallituksen ja hyvinvointialueen viran-/toimenhaltijoiden edustajien tehtävänä on ennen kaikkea toimia hyvinvointialueen nuorisovaltuuston toiminnan tukena ja tiedonkulun linkkinä päätöksenteon sekä hyvinvointialueen johtamisen ja toiminnan suuntaan siten, että hyvinvointialueen nuorisovaltuusto saa tarvitsemaansa tietoa mm. tehtyjen päätösten toteuttamisesta ja aikatauluista.

Hyvinvointialueen nuorisovaltuuston ohjaajan tehtävänä on tukea nuorisovaltuuston toimintaa

- avustamalla tarvittaessa kokousjärjestelyissä, hyvinvointialueen nuorisovaltuuston kulujen seuraamisessa ja raportoimisessa, asiakirjahallinnossa, kannanottojen ja aloitteiden laatimisessa sekä viestinnässä.
- tukemalla hyvinvointialueen nuorisovaltuuston ja virkamiesten/päätäjien välistä yhteistyötä.
- avustaa yhteydenpidossa kuntiin ja kuntien nuorisovaltuustoihin.
- huolehtimalla, että hyvinvointialueen nuorisovaltuutetut saavat riittävän perehdytyksen tehtävänsä ja tietoa nuoria koskevista sekä päätöksenteossa olevista asioista
- kutsumalla asiantuntijoita kokouksiin
- erityisesti uuden kauden aloituksessa, jonka aikana hän huolehtii toiminnan jatkuvuudesta turvaamisesta.

HYVINVOINTIALUEEN NUORISOVALTUUSTON TOIMINTASÄÄNTÖ

4 Kokous- ja toimintakäytännöt

Hyvinvointialueen nuorisovaltuuston kokouskutsu lähetetään viikkoa ennen kokouksen ajankohtaa. Kokoukset järjestetään 4–6 kertaa vuodessa seutukunnittain, vaihdellen Hämeenlinnassa, Forssassa ja Riihimäellä tai Teams-yhteyden välityksellä pääsääntöisesti kahden (2) tunnin mittaisina lähi-, etä- ja hybridikokouksina siten, että mahdollistetaan kaikkien jäsenten osallistuminen.

Kokous on päätösvaltainen, kun vähintään puolet sen edustajista on läsnä. Läsnäolo-oikeus on varsinaisilla jäsenillä (heidän estyessä varajäsenillä), aluehallituksen nimeämällä luottamushenkilöillä ja viran-/toimenhaltijalla. Varsinaisen jäsenen tulee ilmoittaa poissaolostaan varajäsenelle. Lisäksi hyvinvointialueen nuorisovaltuusto voi kutsua kokouksiinsa kulloinkin käsiteltävien asioiden tarpeen mukaisesti muita viranhaltijoita, asiantuntijoita ja sidosryhmien edustajia.

Äänestystilanteissa kokouksessa noudatetaan seuraavia käytänteitä:

- Jos kokouksessa tehdään pohjaehdotuksen vastainen kannatettu muutosehdotus, toimitetaan äänestys kokouksen päättämällä tavalla.
- Henkilövaalit toimitetaan suljetulla lippuäänestyksellä tai kokouksen päättämällä tavalla. Ehdolla olevilla henkilöillä on myös äänioikeus. Äänten mennessä tasan, suoritetaan uusi äänestys kahden eniten ääniä saaneen henkilön välillä tai valinta ratkaistaan arvalla.

Kokousten esityslistat ja pöytäkirjat ovat julkisesti nähtävillä hyvinvointialueen muiden kokousasiakirjojen tapaan hyvinvointialueen verkkosivuilla. Lisäksi tiedonkulun varmistamiseksi pöytäkirjat lähetetään sähköpostilla tiedoksi kaikille hyvinvointialueen nuorisovaltuuston varsinaisille jäsenille.

Hyvinvointialueen nuorisovaltuuston kokouksissa ja toiminnassa tulee huomioida esteettömyys ja saavutettavuus laajasti osallistujien tarpeet huomioiden. Kokoustilojen tulee olla esteettömät.

Hyvinvointialueen nuorisovaltuuston viestinnässä kuten kotisivuilla, tiedotteissa ja kokousmateriaaleissa tulee huomioida saavutettavuus eri käyttäjäryhmien kannalta. Myös kokouksissa on huomioitava, että informaatio on kaikille saavutettavaa.

5 Toimintaedellytysten turvaaminen

Aluehallituksen on huolehdittava hyvinvointialueen nuorisovaltuuston toimintaedellytyksistä. Hyvinvointialue huolehtii hyvinvointialueen nuorisovaltuuston kokouksista aiheutuvista normaaleista kuluista sekä maksaa jäsenille aluehallituksen vahvistaman kohtuullisen kokouspalkkion, ei kuitenkaan hyvinvointialueen viran-/toimenhaltijoille. Matkakustannukset korvataan kokoukseen osallistujien ja mahdollisten avustajien osalta.

Sen lisäksi mahdollistetaan niin varsinaisille kuin varajäsenille kaksi (2) toiminnan kannalta tarkoituksenmukaisiksi katsottavat tapahtumat, kuten esim. yhteisseminaarit ja koulutuspäivät yhteistyössä kuntien nuorisovaltuustojen ja nuorisojärjestöjen kanssa.

6 Toimintasuunnitelma ja -kertomus

Hyvinvointialueen nuorisovaltuuston toimintasuunnitelma laaditaan vuosittain, ensimmäisen kerran ko. toimielimen aloittaessa kauttansa ja sen jälkeen kunkin toimintavuoden viimeisen neljänneksen aikana seuraavaa toimintavuotta varten. Hyvinvointialueen nuorisovaltuuston puheenjohtajisto valmistelee toimintasuunnitelman yhteistyössä hyvinvointialueen viran-/toimenhaltijan kanssa.

Toimintaa ja toimintasuunnitelman toteutumista arvioidaan säännöllisesti yhteistyössä kuntien nuorisovaltuustojen kanssa.

Toimintakertomuksen valmistelee vuosittain hyvinvointialueen nuorisovaltuuston puheenjohtajat ja sihteeri yhteistyössä hyvinvointialueen viran-/toimenhaltijan kanssa. Hyvinvointialueen nuorisovaltuuston hyväksymä toimintakertomus annetaan aluehallitukselle ja lähetetään aluehallituksen käsittelyn jälkeen sähköpostilla tiedoksi kuntien kirjaamoihin sieltä edelleen toimitettavaksi kuntien nuorisovaltuustojen jäsenille.

7 Voimaantulo

Tämä toimintasääntö tulee voimaan sen jälkeen, kun nimetty hyvinvointialueen nuorisovaltuusto on toimintasäännön käsitellyt ja aluehallitus on asian hyväksynyt. Toimintasääntöä tarkistetaan säännöllisesti.